

องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ

อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ

จังหวัดลำปาง 52140

โทรศัพท์ 054-834-143

โทรสาร 054-834-143

ประชากร

10,889 คน

(ชาย 5,421 คน หญิง 5,468 คน)

พื้นที่

246.17 ตารางกิโลเมตร

(ครอบคลุมจำนวน 17 หมู่บ้าน)

รายได้

26,911,522.32 บาท

(ไม่รวมเงินอุดหนุน,
เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

45,701,050.28 บาท

คณะผู้บริหาร*

นายกฤษณพงศ์ มีลาภ

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

รักษาราชการแทน

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ

สัดส่วนสมาชิกสภา*

ชาย จำนวน - คน

หญิง จำนวน - คน

* อยู่ระหว่างการเลือกตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ ยึดหลักการบริหารงานและพัฒนาตำบลด้วยการนำแนวคิด “4 สร้าง 1 พัฒนา สู่สุขวิถีที่ร่องเคาะ” เพื่อมุ่งการเสริมสร้างเครือข่ายและขับเคลื่อนร่วมกัน ประกอบด้วยสร้างการมีส่วนร่วม สร้างข้อตกลงกติการ่วมกัน สร้างแผน/โครงการ/กิจกรรม สร้างนวัตกรรม การเรียนรู้ และอีก 1 พัฒนา คือ พัฒนาศักยภาพเครือข่าย เพื่อให้เกิดพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

สร้างที่ 1 สร้างการมีส่วนร่วม คือ การสร้างและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนพื้นที่แบบบูรณาการ โดยการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ท้องถิ่น ส่วนราชการ องค์กรภาคประชาชน ประชาสังคม และพระสงฆ์ ผ่านการประชุมประชาคม และประชุมประจำเดือนของผู้บริหาร กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าส่วนราชการ กลุ่ม/องค์กรต่างๆ และปราชญ์ชุมชนในพื้นที่ ด้วยการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ไขปัญหา และร่วมกันรับผิดชอบกับผลที่เกิดขึ้น จนนำไปสู่การรับผิดชอบต่อสาธารณะในฐานะพลเมือง

สร้างที่ 2 สร้างข้อตกลงและกติการ่วมกัน เริ่มจากการสร้างเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งมาจากปัญหา ความต้องการ ภาพหวังของคนในตำบลผ่านการประชุมประชาคมหมู่บ้าน

ซึ่งผู้นำแต่ละหมู่บ้านจะรวบรวมข้อมูลมาให้ในเวทีประชุมประชาคมประจำเดือนของกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าส่วนราชการ ท้องที่ และท้องถิ่น จนเกิดเป็นปัญหาและความต้องการของทั้ง 17 หมู่บ้าน แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดแผนพัฒนาระดับตำบลแบบบูรณาการร่วมกันและเกิดความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

สร้างที่ 3 สร้างแผนงานโครงการและกิจกรรม โดยกำหนดแผนงานโครงการร่วมกันทั้งตำบลและเครือข่าย ผ่านรูปแบบวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) ปฏิบัติ (Do) ตรวจสอบ (Check) และปรับปรุง พัฒนา (Act) ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ภายใต้การพัฒนาเครือข่ายแบบมีส่วนร่วมไปพร้อมกัน

สร้างที่ 4 สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ ผ่านการจัดการข้อมูลและการจัดการเรียนรู้ของตำบล โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท (1) ฐานข้อมูลจากชุมชน (2) ฐานข้อมูลจากระบบงานของภาครัฐ นำมาผ่านกระบวนการสร้าง คิด วิเคราะห์ และพัฒนาจนเกิดนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม อาทิ นวัตกรรมชุมชนปลอดเหล้า ปลอดภัยอุบัติเหตุ ของบ้านดอนแก้ว/นวัตกรรมแก้อย่างมีคุณค่า ชาวอย่างมีคุณภาพ โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลร่องเคาะ/วัดต้นแบบการจัดการขยะ/ส่วนราชการปลอดขยะ ฯลฯ

1 พัฒนา คือ พัฒนาศักยภาพเครือข่าย สะท้อนให้เห็นจากการได้รับรางวัลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล อบต.ร่องเคาะ/ รางวัลพระปกเกล้า/ รางวัลชุมชนต้นแบบ หมู่บ้านต้นแบบ ของบ้านดอนแก้ว บ้านสบลิ้น/ รพ.สต. ในตำบลร่องเคาะผ่านการประเมินมาตรฐาน รพ.สต. ตีตกดาว ระดับ 5 ดาว/ผู้ใหญ่บ้านร่องเคาะ ผู้ใหญ่บ้านดอนแก้ว ได้รับรางวัลผู้ใหญ่บ้านยอดเยี่ยมจากจังหวัดลำปาง เป็นต้น

อบต.ร่องเคาะ ยังคงมุ่งมั่นดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคมให้เข้มแข็ง บนพื้นฐาน **ค้นหา พัฒนา สร้างเครือข่าย** พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนา จนนำมาสู่การรวมพลังชุมชนท้องถิ่นนำอยู่ สู่การขยายเครือข่าย และผลิตผลงานออกมาเป็นที่ประจักษ์อย่างต่อเนื่อง

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม ขององค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ ได้แก่

โครงการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน โดยระเบียบตำบลร่องเคาะ

ย้อนกลับไป เมื่อปี พ.ศ. 2553 ประชาชนในพื้นที่ตำบลร่องเคาะ ประสบกับวิกฤตการณ์ต่างๆ กล่าวคือ เหตุการณ์แรก ประชาชนเสียชีวิตจากการรับประทานเนื้อหมูป่าดิบ เหตุการณ์ที่สอง ประชาชนเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ด้วยสาเหตุหลักมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จนส่งผลกระทบต่อตนเองและครอบครัว นอกจากนี้ยังรวมถึงปัญหาหนี้สินของประชาชนที่เพิ่มขึ้นจากการการกจัดเลี้ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานศพ ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดมีสถิติของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่มีจำนวนรายใหม่เพิ่มขึ้น รวมทั้งผู้ถูกจับกุมดำเนินคดียาเสพติดมีการกระทำความผิดซ้ำซาก และจากการสำรวจพบว่า พื้นที่ตำบลร่องเคาะมีเขตติดต่อกับพื้นที่ที่มีการระบาดของยาเสพติดรุนแรง การซื้อขายยาเสพติดสามารถหาซื้อได้ง่าย นอกจากนั้นยังมีปัญหาอื่นๆ อาทิ การตัดไม้ทำลายป่า ไฟป่าหมอกควัน เป็นต้น

จากวิกฤตการณ์และปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ประชาชนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการสูญเสีย รวมถึงผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้น จึงนำมาสู่การสร้างความร่วมมือของ 4 องค์กรหลักในพื้นที่ ได้แก่ (1) ท้องที่ (2) ท้องถิ่น (3) ภาครัฐ/เอกชน และ (4) ภาคประชาชน/ประชาสังคม ในการวิเคราะห์สาเหตุ การป้องกันป้องปรามและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ผ่านเวทีประชุมประจำเดือนของผู้นำท้องที่ ท้องถิ่น และหัวหน้าส่วนราชการ ผู้แทนประชาชน ผู้แทนกลุ่มองค์กรในตำบลร่องเคาะ เป็นกลไกขับเคลื่อน จึงได้มาซึ่งข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน และข้อมูลเชิงวิชาการ

จากหน่วยงานราชการที่เข้าร่วมเวที เกิดคณะกรรมการจัดทำ(ร่าง)ระเบียบตำบล เพื่อความสงบเรียบร้อยในชุมชน โดยคณะกรรมการดังกล่าวนำเสนอ(ร่าง)ระเบียบตำบลในเวทีการประชุมของทั้ง 4 องค์กรหลักในพื้นที่อีกครั้ง โดยผู้นำท้องถิ่นนำ(ร่าง)ระเบียบตำบลสู่การประชุมประชาคมในหมู่บ้าน และนำผลการประชุมประชาคมนำเสนอในการประชุมอีกครั้ง และคณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการปรับระเบียบให้เหมาะสมกับข้อมูล/บริบทชุมชนอีกครั้ง

ท้ายที่สุดเกิดเป็น “ระเบียบตำบลร่องเคาะ ว่าด้วยการรักษาความสงบเรียบร้อยและสร้างความเข้มแข็งในชุมชน พ.ศ. 2553” และต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2564) ให้สอดคล้องตามสถานการณ์และสภาพบริบท รวมถึงผลกระทบจากการใช้ระเบียบตำบลฯ (พ.ศ. 2553) และสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปในหลายด้าน (สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม) ตลอดจนภาวะสุขภาพอนามัย และโรคติดต่อ/ไม่ติดต่อในยุคโลกาภิวัตน์

องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ ดำเนินการขับเคลื่อนและพัฒนา โดยใช้ข้อมูลชุมชนเป็นฐานและข้อมูลเชิงวิชาการประกอบเข้าด้วยกัน ร่วมกับ 4 องค์กรหลัก ประกอบด้วย

● **ห้องที่** ได้แก่ ชมรมกำนัน/ ผู้ใหญ่บ้านตำบลร่องเคาะ (ในฐานะฝ่ายปกครองในพื้นที่) โดยมีบทบาทสำคัญในการเป็นคณะกรรมการระเบียบตำบลร่องเคาะระดับตำบล ระดับหมู่บ้าน และร่วมขับเคลื่อนการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนตำบลร่องเคาะ ซึ่งครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน (สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม) ตลอดจนเป็นผู้ให้ข้อมูลชุมชน กำกับ ติดตามการใช้ระเบียบตำบลของคนในหมู่บ้าน และพิจารณาข้อทักท้วง ข้ออุทธรณ์ของผู้ถูกระเบียบตำบลบังคับใช้

● **ห้องถิ่น** ได้แก่ ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ มีบทบาทในการร่วมวางแผน ป้องกัน แก้ไขปัญหา สนองต่อความต้องการของชุมชนในด้านการพัฒนาโครงการสร้างพื้นฐาน ตลอดจนการพัฒนาด้านอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในตำบล และเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการระเบียบตำบลร่องเคาะ (ระดับตำบล ระดับหมู่บ้าน) มีบทบาทหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด

● **ภาครัฐ/ภาคเอกชน**

ภาครัฐ ได้แก่ ส่วนราชการในพื้นที่ จำนวน 5 ประเภท 12 แห่ง

▶ **สถานศึกษาในพื้นที่** จำนวน 7 แห่ง (5 โรงเรียน กับ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) มีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนข้อมูลเชิงวิชาการด้านการจัดการศึกษาแก่เยาวชน ในเวที

ประชุมประจำเดือน ของกำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ร่องเคาะ และหัวหน้าส่วนราชการ ผู้แทนองค์กร ประชาชน ร่วมเป็นกรรมการระเบียบตำบล ร่องเคาะ ระดับตำบล ซึ่งมีหน้าที่ตามที่กำหนดในระเบียบฯ ตลอดจนร่วมขับเคลื่อน การสร้างความเข้มแข็งในการวางรากฐานเยาวชนในตำบลร่องเคาะ ให้เกิดความตระหนัก ความรับผิดชอบตนเอง และสังคมในการอยู่ร่วมกัน

▶ **โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลร่องเคาะ** จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย (รพ.สต.บ้านร่องเคาะ) (รพ.สต.บ้านดอนแก้ว) และ (รพ.สต.บ้านวังใหม่) มีบทบาทหน้าที่ ในการสนับสนุนข้อมูลเชิงวิชาการด้านสุขภาพในเวทีประชุมประจำเดือน ของกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ และหัวหน้าส่วนราชการ ผู้แทนองค์กร ประชาชน ร่วมเป็นกรรมการระเบียบตำบลร่องเคาะ ระดับตำบล มีหน้าที่ตามที่กำหนด ในระเบียบฯ และให้สนับสนุนการดำเนินการตามระเบียบตำบลร่องเคาะ

▶ **สถานีตำรวจร่องเคาะ** มีบทบาทหน้าที่ในการให้ข้อมูลการจับกุมผู้กระทำผิด กฎหมายที่กำหนดในระเบียบตำบลร่องเคาะ เช่น การจับกุมผู้กระทำผิดด้านยาเสพติด การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การทะเลาะวิวาท เป็นต้น นอกจากนี้ยังร่วมเป็นกรรมการ ที่ปรึกษาของระเบียบตำบลร่องเคาะ

▶ **หน่วยป้องกันและรักษาป่าลำปาง ที่ 11** มีบทบาทหน้าที่ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ป่าไม้ การใช้ประโยชน์จากป่าไม้ และร่วมเป็นกรรมการระเบียบตำบลร่องเคาะ ระดับ ตำบล มีหน้าที่ตามที่กำหนดในระเบียบฯ

▶ **หน่วยอุทยานแจ้ซอน (แม่ฮ่อง)** มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการให้ข้อมูลการใช้ ประโยชน์จากทรัพยากรจากป่า และการให้ข้อมูลพื้นที่ป่าสงวน และร่วมเป็นกรรมการ ระเบียบตำบลร่องเคาะ ระดับตำบล มีหน้าที่ตามที่กำหนดในระเบียบฯ

ภาคเอกชน ได้แก่ ร้านค้าชุมชน ประกอบด้วย ร้านทองใบพานิชย์ (บ้านร่องเคาะ) ร้านลุงแซว (บ้านวังใหม่) ร้านครูดิเรก (บ้านจำตอง) ร้านครูจำนง (บ้านวังนิमित) ร่วมกัน ขับเคลื่อนระเบียบตำบลโดยการจดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเทศกาลต่างๆ

◎ **ภาคประชาชน/ประชาสังคม** ประกอบด้วย

▶ **กลุ่มสมาชิกเงินสวัสดิการฅาปนกิจ (ระดับหมู่บ้าน/ ระดับตำบล)** ร่วมกัน ขับเคลื่อนด้วยการบังคับใช้ระเบียบกับผู้ไม่ปฏิบัติตามระเบียบตำบลร่องเคาะ เช่น การตัดสวัสดิการผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตามที่ระเบียบของตำบลกำหนด

▶ คณะสงฆ์ตำบลร่องเคาะ ร่วมขับเคลื่อนการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ตำบลร่องเคาะ ในเรื่องการโน้มน้าวใจคนในตำบลร่องเคาะ ด้านการจัดงานศพ การวางผ้าไตร เพื่อกระชับเวลา การงดจุดธูปไฟในวันฉาบนิกิจ เพื่อป้องกันอันตราย เป็นต้น

▶ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มีบทบาท ร่วมขับเคลื่อนการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนตำบลร่องเคาะ ซึ่งเป็นองค์กรหลัก ในการสนับสนุนปัจจัยทุนทรัพย์ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

จากการดำเนินโครงการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ด้วยระเบียบตำบลร่องเคาะนั้น ก่อให้เกิดผลสำเร็จในการขับเคลื่อนเครือข่ายอย่างยั่งยืน สังเกตได้จากการดำเนินการบังคับใช้ ระเบียบอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบตำบลด้วยกันทั้งหมด 6 ฉบับ ประชาชนเข้าใจ และปฏิบัติตามระเบียบตำบล และจากการสอบถามโดยใช้แบบสอบถาม ความพึงพอใจต่อระเบียบตำบลร่องเคาะ 10 ข้อ พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนตำบลร่อง เคาะภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก”

นอกจากนี้สถิติการจับกุมผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ไม่มีผู้เสพยาใหม่ ไม่มีรายงาน การกระทำผิดตามระเบียบฯ ตลอดจนประชาชนในทั้ง 17 หมู่บ้าน ไม่มีสถิติการกระทำผิด ระเบียบตำบลร่องเคาะในประเด็นสิ่งแวดล้อม และสาธารณสุข ซึ่งปรากฏตามรายงาน การประชุมประจำเดือน อีกทั้งโครงการดังกล่าวยังเป็นโครงการที่บรรจุในแผนงานส่งเสริม ความเข้มแข็งให้ชุมชนของแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2565)

โครงการสร้างเครือข่ายคนงดเหล้า ลด ละ เลิกบุหรี่/ยาสูบ

เนื่องจากปี พ.ศ. 2552 มีเหตุการณ์เกิดอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่ตำบลร่องเคาะ ซึ่งคู่กรณีดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้สามีและภรรยาเสียชีวิต ส่งผลกระทบต่อครอบครัว บุตรสาวต้องกำพร้าพ่อแม่ และกรณีคนในพื้นที่ไปทำงานต่างจังหวัดถูกคนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขับรถชนจนเป็นอัมพาต ต้องมารักษาตัวอยู่ที่บ้าน ขาดรายได้ และเป็นภาวะครอบครัว รวมถึงปัญหาเด็กเยาวชนมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวนมาก ประกอบกับวิถีชีวิตวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาช้านาน หากมีการรวมตัวกันทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การลงแขกทำนา การสร้างบ้าน หรือทำกิจกรรมในชุมชนร่วมกัน เจ้าบ้านหรือเจ้าภาพมักจะมีการเลี้ยงอาหารและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้ร่วมงาน

ด้วยสถานการณ์และปัญหาข้างต้น จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการขับเคลื่อนเรื่องการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของตำบลร่องเคาะ โดยเริ่มจากการแกนนำของทุกภาคส่วนผ่านกิจกรรม “อบต.ชวนเลิกเหล้า” ชักชวนให้คณะผู้บริหาร/สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/ข้าราชการพนักงาน อบต./ผู้นำชุมชน/กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน/หัวหน้าส่วนราชการ และข้าราชการในพื้นที่ ตลอดจนประชาชนสัมพันธ์เชิงชุมชนประชาชนผู้สนใจ เข้าร่วมกิจกรรม “งดเหล้าเข้าพรรษา ทำความดีถวายเป็นพุทธบูชาและเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ” เป็นกิจกรรมที่จัดโดยไม่ใช้งบประมาณจากภาครัฐแต่อย่างใด โดยในปีแรกมีผู้เข้าร่วมเพียง 126 คน ประกอบกับในช่วงเวลาเดียวกัน เป็นปีที่สถาบันแสนตอ จังหวัดลำปาง มีการรณรงค์และขับเคลื่อนงานศพปลอดเหล้า ซึ่งตั้งเป้าหมายในปี พ.ศ. 2552 ให้จังหวัดลำปางเป็นพื้นที่ปลอดเหล้าในงานศพ หลังจากนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ จึงได้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายและมีการดำเนินงานเรื่องการงดเหล้าในงานศพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 เป็นต้นมา

องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ ร่วมกับ 4 องค์กรหลัก ได้หาแนวทางในการป้องกัน ป้องปราม และแก้ไขปัญหา อันเกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ ยาสูบ โดยการขับเคลื่อนรูปแบบทั้งตำบล ภายใต้การมีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ตำบลร่องเคาะ เพื่อให้เกิดการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว จึงได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเครือข่ายร่วมสร้างตำบลร่องเคาะน่าอยู่ (ภายใต้โครงการสร้างเครือข่ายคนงดเหล้า และลด ละ เลิก บุหรี่/ยาสูบ) เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

๑ **องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ** ในฐานะศูนย์ประสานงานการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และอุบัติเหตุ ทำหน้าที่ในการประสานงาน ติดตาม และ

สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเครือข่าย ให้สามารถดำเนินการ พัฒนารูปแบบและแนวทางเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และบุหรี่ยาสูบได้

๑ **ท้องถิ่น (ทั้ง 17 หมู่บ้าน)** ร่วมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์/สรรหาให้มีบุคคลต้นแบบ การลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่และยาสูบของแต่ละหมู่บ้าน/ ร่วมเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่ ยาสูบ และด้านการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจากรถ ในพื้นที่

๑ **ภาครัฐ สถานศึกษาในพื้นที่ (จำนวน 7 แห่ง)** ประกอบด้วย 5 โรงเรียน และ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดำเนินการสนับสนุนข้อมูลเชิงวิชาการ/ ร่วมสร้างนวัตกรรม และเป็น แหล่งเรียนรู้ เป็นสถานศึกษาต้นแบบ/ รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจสร้าง เครือข่ายคนงดเหล้าและ ลด ละเลิกบุหรี่ ยาสูบ/บูรณาการการเรียนการสอนในโรงเรียน/ บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลร่องเคาะ (จำนวน 3 แห่ง) ประกอบด้วย รพ.สต.บ้านร่องเคาะ/ รพ.สต.บ้านดอนแก้ว และรพ.สต.บ้านวังใหม่ สนับสนุนข้อมูลเชิงวิชาการด้านสาธารณสุข/ ร่วมสร้างนวัตกรรม และเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็น รพ.สต.ต้นแบบ/รณรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ความเข้าใจสร้างเครือข่ายคนงดเหล้า และ ลด ละเลิก บุหรี่ ยาสูบ/ ค้นหาเครือข่าย ทั้งในหน่วยงาน รพ.สต. และประชาชนในเขตรับผิดชอบ สร้างต้นแบบคนเลิกเหล้า บุหรี่ ยาสูบ ดำเนินการจัดตั้งคลินิกเลิกเหล้า/ บุหรี่ ในรพ.สต. สถานีตำรวจภูธรร่องเคาะ ร่วมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ขับเคลื่อน และสนับสนุนข้อมูลสถิติอุบัติเหตุจากรถที่มาจาก การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑ **ภาคเอกชน ร้านค้าชุมชน** ประกอบด้วย ร้านทองใบพานิชย์ (บ้านร่องเคาะ) ร้านลุงแซว (บ้านวังใหม่) ร้านครูดิเรก สุริวงค์ (บ้านจำตอง) ร้านครูจ่านง คัมภีร์พิทักษ์ (บ้านวังนิมิตร) ร่วมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์/ สรรหาให้มีบุคคลต้นแบบการลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่และยาสูบของแต่ละหมู่บ้าน/ ร่วมกิจกรรมรณรงค์ด้านการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และลดอุบัติเหตุจากรถในพื้นที่

๑ **ภาคประชาสังคม** ผู้สูงอายุ/กลุ่มอาชีพ/กลุ่ม อสม./สภาเด็กและเยาวชนตำบล ร่องเคาะ ดำเนินการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่ ผ่านกิจกรรมการ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินงานโครงการ ด้วยการใช้บุคคล ต้นแบบการลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่และยาสูบ และขยายเครือข่าย องค์กรศาสนา (เจ้าคณะ ตำบลร่องเคาะ เขต 1 และเจ้าคณะตำบลร่องเคาะ เขต 2) ดำเนินการร่วมวางแผนชุมชน

แผนพัฒนาท้องถิ่น ผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน และเวทีการประชุมประจำเดือน ร่วมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์โครงการ/ มีแหล่งเรียนรู้ด้านการรณรงค์ใช้สมุนไพร/ เชิญชวนและค้นหา บุคคลต้นแบบ ตลอดจนร่วมติดตามและประเมินผล กับทีมคณะกรรมการติดตามและ ประเมินผล

ผลของการดำเนินโครงการสร้างเครือข่ายคนงดเหล้า ลด ละ เลิกบุหรี่ ยาสูบ ทำให้ เกิดความสำเร็จในการขับเคลื่อนของเครือข่ายให้เกิดความยั่งยืน โครงการดำเนินมาอย่าง ต่อเนื่องทุกปี มีผู้เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นทุกปี มีเวทีการถอดเรียนสรุปผลการดำเนินงาน และมอบเกียรติบัตรแก่ผู้ผ่านเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ รวมถึง มอบโล่ยกย่องร้านค้าปลอดเหล้าและบุคคลต้นแบบในการการงดเหล้าตลอดชีวิต ปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2564 มีผู้ร่วมโครงการ จำนวน 1,448 คน และเกิดสมาชิกเครือข่ายนอกพื้นที่ ในการขับเคลื่อนประเด็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งสิ้น 34 แห่ง/ เครือข่ายบุคคลต้นแบบ ในตำบลจำนวน 123 คนต้นแบบ/เยาวชนปลอดเหล้า จำนวน 309 คน และบุคคลเลิกเหล้า ตลอดชีวิตหลังจากเข้าร่วมโครงการจำนวน 112 คน

นอกจากกิจกรรมตามโครงการแล้ว ยังเกิดนวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ในการขับเคลื่อน ในพื้นที่ เช่น งดเหล้าหลังเลิกงาน งานศพปลอดเหล้า หมู่บ้านปลอดเหล้า คลินิกเลิกบุหรี่ ครอบครัวตัวอย่างปลอดเหล้า ร้านค้าปลอดเหล้า และมีแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ คือ หลักสูตร บูรณาการลดเหล้า ลดอุบัติเหตุในโรงเรียน (โรงเรียนบ้านแม่สง) และนวัตกรรมเลิกเหล้า ไม่ใช่เรื่องยากหากตั้งใจจริง (โรงเรียนบ้านห้วยก้อด)

โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทาง

ปัญหาขยะเป็นปัญหาที่เรื้อรังและเป็นปัญหาระดับประเทศที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคม และเศรษฐกิจด้านต่างๆ ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจึงต้องมีการบริหารจัดการอย่างถูกวิธีและเร่งด่วน จังหวัดลำปางเป็นอีกจังหวัดที่เห็นถึงความสำคัญของปัญหานี้จึงมีการรณรงค์จัดทำโครงการ “ลำปางสะอาด” ขึ้น และขอความร่วมมือทุกส่วนราชการ รณรงค์เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ เพื่อลดปริมาณขยะ

องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ จึงได้ริเริ่มจัดทำ โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ร่วมแรงร่วมใจคัดแยกขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกในครัวเรือนกับขยะทั่วไป และรณรงค์ด้วยการแจกถังขยะเปียกให้กับบ้านต้นแบบในแต่ละหมู่บ้าน อีกทั้งให้พนักงานมีส่วนร่วมในโครงการโดยให้ทำเป็นตัวอย่างให้กับประชาชนในพื้นที่

หลังจากนั้นได้ขยายผลต่อ โดยมีการคัดแยกขยะ (ขยะพลาสติก ขวดแก้ว อลูมิเนียม ขยะอันตราย ก่อถล่ม กระจาด ขวดพลาสติกแข็ง ฯลฯ) ขยะที่คัดแยกแล้วจะนำส่ง SCG แต่ในส่วนของขยะอันตราย นำส่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง และขยะรีไซเคิลบางส่วน ครัวเรือนต้นแบบได้เห็นคุณค่า จึงนำมาสร้างเป็นมูลค่า เกิดรายได้ให้กับครอบครัวและยึดเป็นอาชีพเสริม โครงการดังกล่าวมีการบูรณาการทำงานร่วมกันทุกภาคส่วนในตำบลร่องเคาะ ทั้งจากครัวเรือน วัด สถานศึกษา สถานที่ราชการ โดยแสดงเจตนารมณ์ในการสนับสนุนหลัก การการเรียนรู้ร่วมกันขับเคลื่อน และรณรงค์การคัดแยกขยะที่ต้นทาง ดังนี้

๑ **องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ** หน้าที่ในการประสานงาน ติดตามและสนับสนุน กระบวนการเรียนรู้ให้แก่เครือข่าย ให้สามารถดำเนินการพัฒนารูปแบบและแนวทางเพื่อ รณรงก์การคัดแยกขยะที่ต้นทางได้

๑ **ท้องที่ (ทั้ง 17 หมู่บ้าน)** ร่วมรณรงก์ ประชาสัมพันธ์ ขับเคลื่อนกระบวนการ ดำเนินงานการคัดแยกขยะต้นทาง/สรรหาให้มีครัวเรือนต้นแบบการคัดแยกขยะต้นทางของ แต่ละหมู่บ้าน และร่วมกิจกรรมรณรงก์ด้านการคัดแยกขยะต้นทางกับทาง อบต.

๑ **ภาครัฐ สถานศึกษาในพื้นที่ (จำนวน 7 แห่ง)** ประกอบด้วย 5 โรงเรียน และ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/สถานีตำรวจภูธรร่องเคาะ/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลร่องเคาะ (จำนวน 3 แห่ง) ประกอบด้วย รพ.สต. ตำบลร่องเคาะ รพ.สต. บ้านดอนแก้ว และ รพ.สต. บ้านวังใหม่ ให้การสนับสนุนข้อมูลเชิงวิชาการด้านการจัดการขยะ/ร่วมสร้างงานประดิษฐ์ หรือเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการขยะ/รณรงก์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจใน การจัดการขยะอย่างถูกวิธี/จัดถังขยะให้เหมาะสม พร้อมการคัดแยกขยะที่ถูกวิธี และนำส่ง ขยะให้ อบต.ร่องเคาะ ในการรับซังขยะทุกเดือน

๑ **ภาคเอกชน** ร้านบังอรคำของเก่า ร้านรับซื้อของเก่าบ้านทุ่งฝูง ร้านรับซื้อของเก่า บ้านจำทอง ร่วมขับเคลื่อนการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ตลอดจนเข้ามารับซื้อขยะที่คัดแยกจาก ครัวเรือน

๑ **ภาคประชาชน/ประชาสังคม** ประกอบด้วย ชมรมคนพิการ/กลุ่มผู้สูงอายุ/ สภาเด็กและเยาวชน/ครัวเรือนต้นแบบ ดำเนินการจัดการขยะในพื้นที่ ผ่านกิจกรรมการ รณรงก์ ประชาสัมพันธ์ ขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินงานเครือข่ายของโครงการ/สร้าง นวัตกรรมจัดการขยะของกลุ่ม อย่างน้อย 1 อย่าง และเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการ ขยะในพื้นที่ องค์การศาสนา (เจ้าคณะตำบลร่องเคาะ เขต 1 และเจ้าคณะตำบลร่องเคาะ เขต 2) ได้ร่วมรณรงก์ ประชาสัมพันธ์ ขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินงานเครือข่าย และมี วัดที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์การประกวดวัดต้นแบบการจัดการขยะจากต้นทาง ตามเกณฑ์การประเมินส่วนราชการต้นแบบการจัดการขยะจากต้นทาง ของ อบต.ร่องเคาะ ไม่น้อยกว่า 7 วัด และกำหนดแหล่งเรียนรู้การจัดการขยะจากต้นทาง (จำนวน 1 วัด ต่อเขต การปกครองของคณะสงฆ์)

๑ **ภาคร่วมสนับสนุน** ประกอบด้วย หน่วยป้องกันและรักษาป่าลำปาง ที่ 11 หน่วยอุทยานแจ้ซ้อน (แม่จ้อ) ร่วมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรจากป่าและ

การให้ข้อมูลพื้นที่ป่าสงวนสำนักงานสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำปาง สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาค 2 ให้การสนับสนุนมอบโล่รางวัลให้กับชุมชนต้นแบบการจัดการขยะ หรือการจัดการสิ่งแวดล้อม

ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ ทำให้ปริมาณขยะนำส่งกำจัดลดลง (จาก 42 ตันต่อเดือน ลดลงมาที่ 35 ตันต่อเดือน) ส่วนราชการเป็นเครือข่ายในการดำเนินการ (จำนวน 14 แห่ง) คริวเรือนในพื้นที่ของตำบลร่องเคาะเข้าร่วม เดิม(ร้อยละ 49.87) เป็น(ร้อยละ 66.13) [เปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2562 กับ ปี พ.ศ. 2563] และการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ อบต.ร่องเคาะ ได้รับรางวัลหน่วยงานดีเด่น (ระดับจังหวัด) ในการดำเนินการโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทาง จากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และได้รับงบประมาณสนับสนุน จำนวน 100,000 บาท จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อต่อยอดในการพัฒนาโครงการให้เข้มแข็งและยั่งยืน